

му в економічному розвитку країн Східної Європи». Електронний ресурс. Режим доступу: <http://conf.bsfa.edu.ua/sections/>

3. Нові кредити, видані домашнім господарствам та нефінансовим корпораціям. Серпень 2013 року. Статистичний випуск НБУ. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/docanalog/document?id=66239>

4. Фонд сприяння молодіжному житловому будівництву. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.molod-kredit.gov.ua/dostupne.php>

5. Госипотека: поспробуй получи // Газета Вести от 1.10.2013.

6. В 2014 году снимем жилье с правом выкупа // Газета Вести от 10.10.2013.

УДК 330.341.1

О. В. Брежнева-Єрмоленко,

к.е.н., доцент кафедри фінансів і кредиту,
Дніпродзержинський державний
технічний університет

ДЕРЖАВНЕ ФІНАНСУВАННЯ ЯК ОСНОВА ПОДОЛАННЯ СУПЕРЕЧНОСТЕЙ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Падіння інноваційної активності в Україні спричинено, з одного боку, браком у підприємств (організацій) власних коштів, з іншого — великою вартістю кредитних ресурсів. Хронічний дефіцит фінансування, як на рівні суб'єктів господарювання, так і на рівні держави, призвів до ланцюгової реакції скорочення чисельності винахідників, авторів промислових зразків і раціоналізаторських пропозицій, кількості новостворених технологій, падіння технічного розвитку рівня економіки в цілому.

Враховуючи це, одним із напрямів стимулювання інтелектуально-інноваційного розвитку промисловості та країни повинно стати збільшення фінансування (як прямого, так і непрямого) з боку державних коштів.

Дані табл. 1 свідчать, що в структурі фінансування наукових і науково-технічних робіт в Україні не спостерігається сталого зростання частки державного фінансування, що безперечно є негативним моментом, у той же час суттєвою залишається частка фінансування з іноземних джерел. Це з одного боку свідчить про зацікавленість вітчизняними дослідженнями та їх відповідну якість, а з іншого — несе в собі небезпеку за двома напрямками.

Таблиця 1

**СТРУКТУРА ФІНАНСУВАННЯ НАУКОВИХ
І НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ РОБІТ В УКРАЇНІ, % [1, с. 77]**

	Роки						
	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2012
Усього, у тому числі за ра- хунок:	100	100	100	100	100	100	100
Держбюджету	30	28,1	34,1	39,1	48,7	41,2	45,2
власних коштів	3,0	5,6	6,5	8,9	7,4	9,7	10,6
<i>коштів замовників:</i>							
вітчизняних	38,4	35,7	34,7	30,3	25,8	21,8	23,3
іноземних держав	23,3	26,2	21,4	19,4	15,6	25,7	19,4
інших джерел	5,3	4,4	3,3	2,3	2,4	1,6	1,3

По-перше, чим більше українська наука генерує знання за кошти іноземців, тим більше потік цього знання за кордон, тобто існує небезпека прихованого «відтоку мозків». Українське ж законодавство, на жаль, не передбачає працевлаштування іноземних студентів, від чого наша держава багато втрачає.

Природно, держава повинна і працює за принципом виключення — все, що не потрапляє поки в зону інтересів бізнесу, знаходиться в зоні відповідальності держави. При появі зацікавленості підприємств у певній технології, роль держави в підтримці цих напрямів скорочується. У цій ситуації допомога і підтримка держави потрібна вже іншим підприємствам, — що працюють «на один крок позаду» і «на крок попереду». Важливим моментом в цій стратегії розвитку є вибір технологічного укладу (ТУ), на який в даний момент часу робиться ставка, вибір того, що є пріоритетнішим. Одночасний розвиток і підтримка кількох ТУ неможлива за цілком об'єктивними причинами — на це не вистачить грошей, часу і заряду енергії (підприємницької, управлінської, ентузіазму працівників).

Відмітною особливістю України є співіснування кількох технологічних укладів, що автоматично створює технологічні суперечності. З одного боку, необхідною умовою використання інтелектуального капіталу є подолання технологічного відставання, наслідком якого є попередня історія розвитку країни. З іншого боку, технологічне відставання може бути подолане тільки в ре-

зультаті розвитку нової економіки, побудованої на абсолютно інших орієнтирах (пріоритетах). Розвивати п'ятий ТУ, бо саме з розвитком п'ятого ТУ в економіці і заміщенням ним четвертого ТУ пов'язують становлення інноваційної економіки, зараз неможливо. Для розвитку в економіці п'ятого ТУ необхідне підґрунтя у вигляді розвинених виробничих сил попереднього ТУ. Якщо цього немає, то перерозподіл засобів із старих галузей у форсування розвитку нових може обернутися тільки ще більшими втратами і підірве економіку країни.

Подібний технологічний стрибок вдавалося зробити дуже малій кількості країн, але багато хто з них заплатив досить дорого — економіка цих країн перетворилася на велику високотехнологічну фабрику для мега ТНК. Більшість країн стали технологічними лідерами, але втратили економічну самостійність, виявилися підпорядкованими «світовий супереконімічній експлуатації» [2, с. 9].

Державна ініціатива повинна бути направлена на створення умов для здійснення інтелектуально-технологічної революції в масштабах країни. В основу революційних змін потрібно покласти здійснення грандіозного високотехнологічного проекту на національному рівні, що підтримується і розвивається державою.

Але залишається той аспект, якому не відводиться належної уваги в діяльності нашої держави, — це створення системи підтримки дрібних або середніх інноваційно-активних підприємств, завдання яких полягатиме в генерації безлічі високотехнологічних розробок. Найефективнішим для реалізації завдань цього напрямку є створення інститутів національної інноваційної системи, що стимулюють суб'єктів фінансової, наукової та промислової діяльності до впровадження інновацій. У першу чергу такими стимулами є фіскальні важелі: податкові пільги, податкові кредити, прискорена амортизація, цільова підтримка через гранти і позики тощо. Крім того, ефективним є застосування адміністративних заходів у спрощенні процедур створення і діяльності інноваційних підприємств.

Список літератури:

1. Наукова та інноваційна діяльність в Україні у 2012 році: Статистичний збірник / Державна служба статистики України. — К., 2012. — 287 с.

2. *Осипов Ю. М.* Переворот в економіке и науке / Ю. М. Осипов // Экономическая теория на пороге XXI века — 5: Неэкономика : [по

итогам международ. науч конф. «Параметры и механизмы неэкономики», провед. В МГУ имени М.В. Ломоносова 4-6 апреля 2001 г.] / Под ред. Ю. М. Осипова, В. Г. Белолипецкого, Е. С. Зотовой. — М. : Юристъ, 2001. — С. 5—10.

УДК 336.531.2

А. Є. Буряченко,

к.е.н., доцент кафедри фінансів,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ЗГЛАДЖУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ ДИСПРОПОРЦІЙ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Основними проблемами територіального розвитку є, по-перше, виникнення територіальних диспропорцій і рівень їх фінансової стійкості та, по-друге, можливість і доцільність органів державної влади впливати на територіальні дисбаланси. Різниця в рівнях економічного розвитку між територіями пов'язана з нерівномірним розподілом продуктивних сил, що, у свою чергу, залежить від природно-кліматичних, історичних та економічних чинників, які детально вивчаються в теорії розміщення, що ґрунтується на встановленні критеріїв оптимального вибору територій для створення нових виробничих потужностей.

Як показує практика, держава не в змозі централізовано ефективно виконувати всі покладені на неї функції, а тому перехід багатьох функцій регулювання соціально-економічних процесів від державного рівня до регіонального не тільки сприяє зростанню ефективності надання суспільних послуг, а й породжує ряд додаткових витрат. Тут варто зауважити, що регіони в Україні розвиваються нерівномірно, відповідно у них неоднакові фінансове забезпечення та потенціал формування дохідної частини бюджету. Відмінності в рівнях соціально-економічного розвитку між регіонами виявляються насамперед у показниках валового регіонального продукту на одну особу, середньомісячної заробітної плати, середньомісячного реального доходу на одну особу та в інших показниках.

Для того щоб оцінити асиметрію регіонального розвитку, розглянемо ці показники (табл. 1) у максимальному та мінімальному значеннях, що дасть можливість визначити існуючі розриви в соціально-економічному розвитку регіонів.